

Steinprat med Arne Næss på Tvergastein

"Hvis en engel kom inn gjennom mitt vindu en natt, ville jeg først tro det var en venn som spøkte. Deretter ville jeg undersøkt vingenes feste. Etter 20 minutter ville jeg tro på engler, et evig liv og slå følge."

Arne Næss til NTB

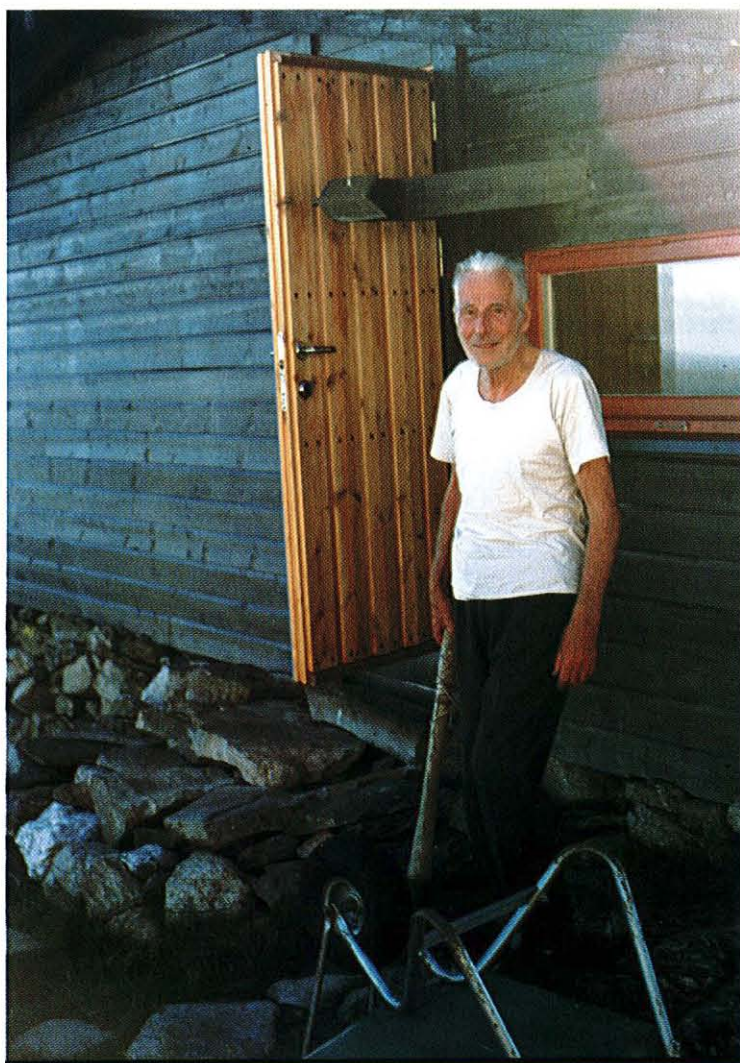
Arne Næss sin hytte på Tvergastein, tett oppunder Hallingskarvet, fremstår som

en utpost i det sydnorske fjellandskapet, 1500 m meter over havet, med ca 3 timers

gange fra Ustaoset. Noen vei fører ikke opp her! Dette må være en av de mest værutsatte hytter i Norge, og tidvis bestemmer vinden at det er håpløst å befinne seg uten-dørs.

Men fortsatt i dag, 62 år etter hyttas oppførelse, fremstår den som nybeiset og overhalt, takket være Tvergasteinstiftelsen og kjente og ukjente venner av Tvergastein. Hytta kan i klarvær sees fra Ustaoset.

Kommer man innenfor vil man umiddelbart føle seg hensatt til en annen tid, - her er ingen "bequemelighetsteknologi" eller moderne hjelpemidler innført, ei heller parkettgulv! Her er ingen ting kastet eller byttet ut, og tak, vegger og interiør er preget av tidens patina. Her er man isolert, med totalt fravær av alle kommunikasjonskilder. Uten radio, TV, bærbar PC, telefon, CD, video, strøm eller aviser. Her er man overlatt til seg selv og må klare seg med enkle midler.

"Jeg har overraskende ofte vært ledet av sterke følelser. Det gjelder tall, abstrakte emner og til naturen."

På latin står det over en dør; ” her sies ingen tomme ord”.

Stedet er vel egnet for filosofering, meditasjon, konsentrasjon og fordypelse.

Og her befinner seg blant annet en unik boksamling om og av de fleste filosofer, på engelsk, tysk, fransk, latin osv. Om asiatiske/østens filosofi, buddhisme, om indianske kulturer, hinduisme, nytestamente på gresk, hebraisk, sanskrit, kjempeverk om sanskrit, kinesiske bøker, bøker på latin, bøker om alle naturvitenskapene, om kjemi, om høyere matematikk, sosialøkonomi, psykologi, og Goethes, såvel som Ibsens samlede verker.

Og her finner man trolig det meste om og av Spinoza og Gandhi, Næss to forbilder. Her er og et utall av ordbøker på en mengde språk, inkludert hindustani-engelsk, gresk-engelsk, japansk, tyrkisk, swahili, spansk, italiensk, gresk grammatikk osv.

Og ellers hundrevis av kjente og for meg ukjente

forfattere, såvel som National Geographical magazine, samt en rekke filosofiske tidsskrifter.

I det hele tatt, en gullgruve for en bibliofil, uansett hva man interesserer seg for.

Ellers finner vi selvsagt en mengde fjellutstyr, da vesentlig klatretau, bolter og lignende. Og for ikke å glemme, de hjemmesnekrede ergonomisk riktige skrivepulter (”sekretærer”)!

Det beklagelige er imidlertid at mange fotturister fremdeles tror at hytta er et of-

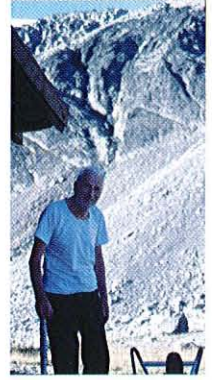
fentlig sted, eller en DNThytte, hvilket absolutt ikke er tilfelle. Dermed er det mange som inntar sin lunsj eller en pust i hytteveggen. Men aller verst er alle de nysgjerrige som på død og liv skal kikke in vinduene! Det sier seg selv at dette kan bli plagsomt, spesielt i høyseongen. Hvem skulle vel like å ha en masse mennesker i hytte- eller boligveggen? Det er jo noe som heter privatlivets fred!

Dessuten prøver Næss å bevare den sparsomme vegetasjonen rundt hytta. Det tar lang tid i dette barske klima

I boken "Gjør det vondt å tenke?" (1992) av D. Rothenburg sier han, side 86: Navnet Tvergastein betyr "kryssede steiner", og henspiller på de skråttstilte kvartskrystallene som det var så rikelig av i ura bak hytta

og på side 16 sier Næss selv: "kombinasjonen mellom min lese-lyst og fjellet må være temmelig spesiell Jeg tror ikke jeg ble påvirket til å studere av fjellet. Jeg tror det ikke. Men det var det at jeg lærte å sette pris på alt som hadde å gjøre med levende vesener og mineraler og steiner. Steiner er viktige også å samle steiner. Jeg kunne samle sammen mange steiner, og talte dem. Det dreide seg både om litenhet og kvantitet."

og gjenopprette skadet vegetasjon.

For tredje år på rad har undertegnede vært på Tvergastein i Hallingskarvet, 1504 m meter over havet, hos filosofiprofessoren og økosen Arne Næss. Samtalene har dreid som alt fra livsfilosofi til planter og sopp og mineraler. I sitt 88. ende år er han fortsatt levende opptatt av naturvitenskapene, så også

Fra "Tvergastein petrografiske institutt". Anorganiske salter med vakre farger laget på Tvergastein i regnværperioder

stein.

Og midt i en lengere samtale om hans liv her oppe gjennom 62 år, kommer vi inn på Tvergasteinnavnet og dets betydning.

AN. "Ja - det er det da ulike meninger om."

RK. "For meg som er stein- og mineralsamler, så foreligger det en påstand (fra en herværende redaktør) om at **dvergastein*** skal være et gammelt navn for kvarts. Kanskje det navnet har vært opprinnelig?"

AN. "Ja - det er kanskje den beste løsningen. Sannsynligvis for mer enn 100 år siden, minst, - for folk som går etter sauer og sånn oppdaget kvartskrystaller og da hadde de med engang sett store flotte kvartskrystaller; og det gikk da rykter om det og det kom andre, før meg, - så mange som kom med hammer eller slegge og knuste, og da ble svært mye ødelagt. Fordi de kom ikke med utstyr tilpasset minera-

lene!"

RK. "Ja, vi ser jo spor av disse ødeleggelsene i dag."

AN. "Så da jeg kom opp her var det allerede knust fryktelig mye. Og jeg hadde jo lest litt om kvarts og sånn forskjellige mineraler; - for jeg var jo interessert. Så jeg prøvde å finne / ta vare på det som var igjen, som jeg har her (på Tvergastein). Jeg har jo det fremste hjemme; så det her er latterlig smått, - disse her.

Så - hva var det du sa det het?"

RK. "Dvergastein. Jeg har hørt det utifra kilder innenfor geologi som sier at Dvergastein skal være et gammelt navn for kvarts."

AN. "Ja, men - du skjønner - det er jo den beste løsningen. Jeg trodde det hadde noe med tverga); - på tvers å gjøre - det som er på tvers - plater, tenkte jeg.

Men det er en ennu finere løsning det derre der.

Noen mennesker blir om ikke glade, så i hvertfall vennlig innstilt overfor tall. Gjennom vinduet mitt ser jeg nå en 1/2 meter bred og tre meter lang stripe med blåklokker. Det er 79 av dem. Ikke verst i 1500 meters høyde på 60 grader nord. Noen vil kanskje synes at min angivelse "79" er litt komisk. Men den gir for enkelte et tillegg av informasjon som ikke "en hel del" eller "mange" gir. Det er mer inntryksfullt å få det eksakte tallet 79 - for noen av oss. Og ikke mindre romantisk.

Fra "Livsfilosofi - Et personlig bidrag om følelser og fornuft"

Det er da folk på setrene som vel har tatt med seg og spurt folk, da - også har de fått vite ordet Tvergastein. Visst de ikke selv visste det fra før av. Så det er jo flott!"

P.S. Forøvrig er de siste årgangene av STEIN på plass i hans bokhylle på Tvergastein, såvel som en av

de siste utgavene av "Glossary of mineral species".

***Dvergsmie** er et gammelt navn på kvartsförekomster. En forestilte seg at her satt dvergene og laget kvartskrystaller/**dvergastein**. *ghw ann.*

Utveksling av skrifter mellom "AN" og "RK" på kontoret på Blindern

STEINBUTIKK - "Tre Nisser Steinverksted" Åpent hele året

Gaver og souvenirer
Stort lager av:
råstein
steinskiver
cabochoner
slipeemner

Et funn for steininteresserte

Produksjon,
engros,
firmagaver.
Geologiforeninger
på gruppebesøk har
rabatt i butikken

Norsk Stenprodukt a.s

N-4860 Treungen, Norway

Telefon 35 04 54 33 - Telfax 35 04 54 66

